

1482

Caiem (PI 4)

(ALDC, IX, 2098. Caiem [PI 4])

La primera persona del plural del present d'indicatiu del verb *caure* (< CADÉRE) en llat. era CADÉMUS, origen del cat. *caem*, forma pròpia del val. i sud del nord-occ., per pèrdua de la [ð] (< -D-), mantinguda en oc. (→ Formiguera, *ca[z]em* 7), i que ha sofert diversos canvis: *caiem*, de la major part del Principat, per inserció de l'antíhiàtica [j], potser per atracció de *caic* (var. *quiem* 9, per reducció de [əj] > [i], com *viró* < *veiró*, *grielles* < *graielles*, etc.; cf. Veny, 2005 b: 161); *cauem*, amb [w] epentètica afavorida per *cau*, *caus*, forma canviada esporàdicament en *caguem* 108, amb -g- antíhiàtica, i en *cavem* (*ca[β]em*), del cat. septentrional de transició, per intercanvi de [w] > [β], origen també de l'imperfet *cavia* 'queia' (Adam, 2006). D'altra banda, *caiguem*, de parlars septentrionals i bona part del val., és resultat d'una analogia amb *caic*, *caiga*, etc., i el bal. *queim* (pron.).

[kəjm], [kejm] 72, 75, 83, [kejm] 76) és analògic de *deim* (ant. *deim*, cf. mapa 1487), que va arrossellar altres formes verbals com *esteim* 'estem', *seim* 'seiem', etc.

Cal notar l'ús pronominal de *mos caiem* 87, 94, 100, *mos caem* 131, de localitats contigües a l'arag.

Un enfocament cronològic situa *caem* en la fase més antiga, seguida de *cauem*, per acabar en les més innovadores *cavem*, del cat. septentrional de transició, *caiguem*, d'una part del val. i parlars septentrionals, i *queim*, del bal.

Caiem és forma normativa des del *DOrt*, 1917; la *GIEC* (pàg. 286), a més, inclou *caem* i *queim* entre "Altres variants" del val. i bal. respectivament, que la *PEOLC Morfologia* (pàg. 36) reserva per a l'àmbit restringit, a més de *caiem*, d'àmbit general, i considera *caiguem* forma no recomanable.

